

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради школи
Протокол № 1 від 30.08.2024

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. директора комунального закладу
«Запорізька спеціальна загальноосвітня
школа-інтернат № 2»
Запорізької обласної ради

Т. Наталя КИСЛА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

комунального закладу

«Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 2»

Запорізької обласної ради

ВСТУП

Комунальний заклад "Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 2" Запорізької обласної ради (далі Заклад) здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», інших законодавчих актів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства освіти і науки України, органів місцевого самоврядування, у відповідності до ліцензії на провадження освітньої діяльності, власним Статутом.

Загальна проектна місткість закладу відповідно до норм ДБН В.2.2.3-97: 240 осіб.

Місія закладу: створення сприятливого освітнього простору з метою формування життєвих компетентностей учнів, підготовки їх до відповідної практичної діяльності та самостійного життя в сучасних суспільно-економічних умовах.

Головною метою Закладу є забезпечення здобуття певного рівня освіти, професійна орієнтація та підготовка, проведення корекційно-розвиткової роботи з дітьми, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, умовами проживання та утримання за рахунок держави.

Основним завданням Закладу є:

- забезпечення права дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (далі дітей), на здобуття певного освітнього рівня загальної середньої освіти шляхом спеціально організованого освітнього процесу в комплексі з корекційно-розвитковою роботою, медичною реабілітацією;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, повага до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- виховання поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свободи людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- реалізація права вихованців на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство;
- забезпечення утримання та виховання дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, з багатодітних, малозабезпечених, неповних сімей та дітей, які потребують особливої уваги, підтримки, корекції фізичного та (або) розумового розвитку;
- створення безпечних і нешкідливих умов навчання, формування здорового способу життя;
- розвиток природних здібностей і обдарувань, творчого мислення вихованців, здійснення їх допрофесійної та професійної підготовки, формування соціально адаптованої особистості;
- сприяння засвоєнню учнями норм громадянської етики та загальнолюдської моралі, міжособистісного спілкування, основ гігієни та здорового способу життя, початкових трудових умінь і навичок;
- сприяння фізичному і психічному розвитку дітей;
- забезпечення у процесі навчання й виховання системного кваліфікованого психолого-медико-педагогічного супроводу з урахуванням стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку вихованців;
- здійснення соціально-педагогічного патронату: надання психолого-педагогічної допомоги батькам (особам, які їх замінюють) з метою забезпечення їх активної участі в комплексній навчально-виховній, корекційно-розвитковій роботі;
- створення найсприятливіших умов навчання, виховання, проживання максимально наближених до домашніх, для організації життя і розвитку дітей, оточення кожного вихованця турботою і увагою.

"Модель" випускника Закладу – це особистість, у якої сформовані компетентності відповідно до вимог Державних стандартів початкової освіти та базової загальної середньої освіти, та Типових освітніх програм.

У Закладі навчання відбувається українською мовою.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту», в закладі освіти основними формами здобуття освіти є інституційна: очна (денна), індивідуальна (екстернатна, сімейна(домашня), педагогічний патронаж).

Також залежно від безпекової ситуації та відповідно до рішень Ради оборони освітній процес організовується:

- в очній формі зі змішаним режимом навчання (що поєднує очний та дистанційний режим в різних формах в залежності від потреб учнівства, безпекової ситуації та наявних умов);
- з використанням дистанційних технологій, що передбачає здобуття освіти за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій (шляхом застосування синхронного й асинхронного режимів).

Організація освітнього процесу за очною формою зі змішаним режимом або з використанням технологій дистанційного навчання схвалюється рішенням педагогічної ради та затверджується наказом директора.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладі організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

Навчальні заняття для учнів 1-10 класів організовуються за семестровою системою.

Навчання організоване в одну зміну, тривалість навчального тижня - 5 днів.

В умовах навчання за змішаним режимом навчання освітній процес може бути організовано позмінно, враховуючи гнучкий режим роботи.

До 1 – 10 класів зараховуються діти з особливими освітніми потребами, а саме: Діти з інтелектуальними порушеннями легкого, помірного або важкого ступенів; діти, які мають з порушення інтелектуального розвитку в поєднанні з розладами аутистичного спектру.

Призначення освітньої програми Закладу – всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадської активності, формування в учнів компетентностей, визначених Законом України "Про освіту".

Результатом реалізації освітньої програми Закладу є випускник школи, якій відповідає «моделі» випускника закладу.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової та базової загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання учнів;
- зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- форми організації освітнього процесу;
- інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Відповідно до п.3 статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» на підставі освітньої програми у закладі на кожний навчальний рік складається та затверджується

навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу у кожному класі відповідно до мережі школи кожного ступеню навчання.

Освітня програма спеціального закладу загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Освітня програма спеціального закладу загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами розроблена відповідно до:

- Закону України «Про освіту»,
- Концепції Нової української школи,
- Постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (зі змінами), з урахуванням Типових освітніх програм, сучасних досягнень спеціальної педагогіки та психології щодо навчально-пізнавальних можливостей дітей з інтелектуальними потребами.

- наказу МОН України від 26 липня 2018 року № 814 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами»;

- наказом Міністерства освіти і науки України від 19 вересня 2022 року № 836 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;

Метою початкової освіти дітей з інтелектуальними порушеннями є особистісне становлення учнів, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, продовження навчання в основній ланці школи.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- ✓ дитиноцентрованості і природовідповідності;
- ✓ корекційно-розвивальної спрямованості навчання;
- ✓ узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- ✓ науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- ✓ наступності і перспективності навчання;
- ✓ взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- ✓ логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- ✓ можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- ✓ творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- ✓ адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Мета діяльності школи I ступеню закладу:

- забезпечення об'єднаного спільними цілями педагогічного впливу на формування особистості кожної дитини з максимальним урахуванням її актуальних можливостей і потреб найближчого розвитку, збереженням фізичного і емоційного благополуччя.

- здатність дитини з порушеннями інтелектуального розвитку у процесі інтегрування у соціальне оточення цілісно реалізовувати на практиці знання, досвід і цінності, набуті у процесі корекційного навчання.

Вимоги до дітей з інтелектуальними порушеннями, котрі розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Предметні компетентності для дітей з різним рівнем інтелектуальних порушень мають

диференційований характер (для дітей з легким та помірним ступенем). Зміст навчання добирається індивідуально, у відповідності до пізнавальних можливостей.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, розвитку пізнавальної діяльності, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Згідно із Законом України «Про освіту», на основі Державного стандарту й Типової освітньої програми Заклад може розробляти освітні програми – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів, індивідуальних проектів, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання. Освітні програми можуть відрізнятися від Типової освітньої програми послідовністю викладання навчального матеріалу, обсягом його вивчення, наявністю додаткових компонентів змісту або використанням оригінальних форм, методів і засобів навчання.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи пізнавальні здібності та можливості учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення корекційно-розвивальних завдань та орієнтовних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Для реалізації вищезазначених мети та завдань освітній заклад має відповідну кадрову, методичну та матеріально-технічну бази.

Відповідно до чинного законодавства організація освітнього процесу в закладі регламентується робочим навчальним планом. Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про освіту».

Вимоги до обов'язкових результатів навчання

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

- ✓ *володіння державною мовою*; що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;
- ✓ *можливість спілкуватися рідною мовою* (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;
- ✓ *математична компетентність*, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;
- ✓ *компетентності у галузі природничих наук*, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- ✓ *соціально-трудова компетентність*, що передбачає формування трудових умій та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ

професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;

- ✓ *екологічна компетентність*, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів;
- ✓ *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно-комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- ✓ *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування життєво необхідними базовими вміннями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальної адаптації та інтеграції в суспільство;
- ✓ *громадянські та соціальні компетентності*, що передбачає вміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- ✓ *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;
- ✓ *основи фінансової грамотності*, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослим та однолітками, сприймати інструкції та навчальні завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку.

Ураховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати внутрішньо-предметні та міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як вміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку закладів загальної середньої освіти складає 2975 годин/навч. рік: **1 класу** - 700 годин/навч. рік; **2 класу** - 735 годин/навч. рік ; **3-х,4-х класів** – 770 годин/навч. рік.

При визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин.

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» та від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години, передбачені для фізичної культури та години, передбачені на корекційно-розвиткову роботу не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план відображає зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів; передбачає реалізацію освітніх галузей навчального плану Державного стандарту через окремі предмети; охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації, враховує особливості регіону та індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Інваріантна складова навчальних планів для дітей з особливими освітніми потребами обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме:

- розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами;
- розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості;
- формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у закладі освіти; створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєвоважливих компетенцій.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів із порушеннями інтелектуального розвитку здійснюється на суб'єкт- суб'єктних засадах, що передбачає системне відстеження їхнього індивідуального розвитку в процесі навчання. Навчальні досягнення учнів 1-4 класів підлягають вербальному, формуальному оцінюванню. Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів освіти з конкретними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

**Освітня програма спеціального закладу загальної середньої освіти
II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами**

Загальні положення

Базова освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Освітня програма спеціального закладу загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту»;

- постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10(11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами» (5-7 класи);
- наказу Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами»;
- наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144 "Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів».

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

Мета базової загальної середньої освіти — розвиток і соціалізація особистості здобувачів освіти, формування їхньої національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Для реалізації вищезазначеної мети заклад має відповідну кадрову, методичну та матеріально-технічну бази.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування до Закладу, досягли результатів навчання, визначених в Державному стандарті початкової освіти, типовій освітній програмі початкової освіти спеціальних закладів ЗСО для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, що підтверджено відповідним документом.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5 – 10 класів складає 8120 годин для 5-х класів – 875 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 980 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 8-х , 9-х, 10-х класів – по 1120 годин/навчальний рік/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані, складеному відповідно до:

Додатку 14 Типової освітньої програми , затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10(11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами» (5-7 класи);

таблиці 18 Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 12.06.2018 № 627 «Про затвердження Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами (8-10 класи).

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для кожного предмета.

У школі II ступеню може здійснюватися поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативних вимог.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків.

Навчальний план закладу обов'язково включає години корекційно – розвиткових занять, зміст яких зумовлений особливостями психофізичного розвитку учнів і реалізується через курси:

«Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Ритміка», «Лікувальна фізкультура».

Корекційно розвиткові заняття проводять педагогічні працівники закладу: вчитель-дефектолог, вчитель – логопед, вчитель фізичної культури, вчитель музичного мистецтва.

Навчання дітей з помірними інтелектуальними порушеннями здійснюється за спеціальними програмами та (або) за індивідуальною програмою. Адаптація змісту освіти до пізнавальних учнів реалізується за рахунок зменшення обсягу матеріалу, його спрощенні за характером та структурою.

Повноцінність базової загальної середньої освіти учнів закладу забезпечується через реалізацію інваріантної, варіативної частин навчального плану та корекційно-розвиткових занять, які обов'язково фінансуються з бюджету.

Години корекційно-розвиткових занять не враховуються при визначенні гранично допустимого.

Нормативи наповненості класів, виховних груп та поділ класів на групи під час вивчення окремих предметів у спеціальних закладах для дітей з особливими освітніми потребами встановлюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2001р. № 128 (зі змінами).

Структуру навчального року, графік шкільних канікул заклад визначає відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Очікувані результати навчання (компетентності) здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках базової загальної освіти. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Освітня програма спеціального закладу загальної середньої освіти II ступеня формує у здобувачів освіти такі *ключові компетентності*:

1) Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами. *Уміння*: (самостійно або за допомогою) ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас. *Ставлення*: розуміння чітких та лаконічних формулювань.

2) Спілкування іноземними мовами (учні з інтелектуальними порушеннями іноземну мову не вивчають).

3) Математична компетентність. *Уміння*: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. *Ставлення*: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.

4) Основні компетентності у природничих науках і технологіях. *Уміння*: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; користуватися технологічними пристроями.

Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях.

5) Інформаційно-цифрова компетентність. *Уміння:* (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. *Ставлення:* осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.

6) Уміння вчитися впродовж життя. *Уміння:* (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. *Ставлення:* усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.

7) Ініціативність і підприємливість. *Уміння:* (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. *Ставлення:* ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.

8) Соціальна і громадянська компетентності. *Уміння:* (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. *Ставлення:* ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини.

9) Обізнаність і самовираження у сфері культури. *Уміння:* (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). *Ставлення:* культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.

10) Екологічна грамотність і здорове життя. *Уміння:* (самостійно та за допомогою) аналізувати і оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень. *Ставлення:* усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Наскрізні лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню у учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та

загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває у учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення дин до одного, незалежно від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів).</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Освітня програма спеціального закладу базової середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. При організації освітнього процесу в період дії воєнного стану враховується безпекова ситуація, наявність укриття та інші чинники.

Основною формою організації освітнього процесу у Зкладі є урок, як форма організації освітнього процесу, при якій педагог протягом точно встановленого часу керує колективною пізнавальною та іншою діяльністю постійної групи учнів з урахуванням особливостей кожного з них, використовуючи види, засоби і методи роботи, що створюють сприятливі умови для того, щоби всі учнів опанували основи досліджуваного предмета безпосередньо у процесі навчання, а також для виховання пізнавальних здібностей та духовних сил школярів, формування ключових компетентностей. Вимоги до уроку, як основної форми організації освітнього процесу у закладі, наступні:

- використання новітніх досягнень науки, передової педагогічної практики, побудова уроків на основі закономірностей освітнього процесу;
- реалізація на уроці в оптимальному співвідношенні всіх дидактичних принципів і правил;
- забезпечення належних умов для продуктивної пізнавальної діяльності учнів з урахуванням їх інтересів, нахилів, потреб;
- установа усвідомлюваних учнями міжпредметних зв'язків;
- зв'язок з раніше набутими знаннями й уміннями, опора на досягнутий рівень розвитку учнів;
- мотивація й активізація розвитку всіх сфер особистості;
- логічність та емоційність усіх етапів освітнього процесу;
- ефективне використання педагогічних засобів;
- зв'язок з життям, педагогічною діяльністю, особистим досвідом учнів;
- формування ключових компетентностей;
- ретельна діагностика, прогнозування, проектування і планування кожного уроку.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За необхідності освітній процес може відбуватися з використанням дистанційних технологій та у змішаному режимі із застосуванням сучасних засобів комунікації та освітніх інструментів: проведення онлайн-занять через Zoom, GooqMeet; розміщення заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ, наприклад, Google Classroom; розміщення завдань та рекомендацій на сайті закладу; створення груп із батьками, учнями у соціальних мережах (Viber, Telegram тощо)

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Опис та інструменти внутрішнього забезпечення якості освіти в освітньому закладі

Враховуючи, що метою освітньої діяльності в цілому є формування компетентностей у здобувачів освіти, якість освіти слід розуміти як комплекс характеристик освітнього процесу, що визначають послідовне та практично ефективне формування компетентності та професійної свідомості.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання

(компетентностей).

Якість результату освіти в умовах Закладу можна визначати через такі характеристики:

- сформованість ключових компетенцій відповідно до року навчання, ступеню освіти;
- готовність учнів до усвідомленого, з врахуванням власних індивідуальних здібностей та особливостей, вибору подальшого напрямку професійного становлення в системі закладів професійно-технічної освіти.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
  - моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
  - створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Основним інструментом системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Закладі є моніторинг якості освіти.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Інструменти внутрішнього забезпечення якості освіти:

1. *Кадрове забезпечення освітньої діяльності:* педагоги школи з дефектологічною освітою, практичний психолог, соціальний педагог, керівники гуртків, педагог-організатор, вихователі.

Педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес, мають відповідну освіту та кваліфікацію відповідно до спеціальності. Дефектологічну освіту мають 60% педагогічних працівників.

Кваліфікаційний рівень педагогів, які викладають в школі II ступеня: 33,3 % - педагоги з кваліфікаційною категорією «спеціаліст вищої категорії», 28,4 % - педагоги з кваліфікаційною категорією «спеціаліст I категорії», 20 % - педагоги з кваліфікаційною категорією «спеціаліст II категорії», 18,3 % - педагоги з кваліфікаційною категорією «спеціаліст», 20 % педагогів мають педагогічне звання «старший вчитель».

2. *Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності* забезпечено наявністю:

- чинних освітніх програм та навчальних планів, за якими здійснюється освітня діяльність;
- фахових періодичних видань;
- методичних посібників для вчителів;

3. *Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності* включає навчальні кабінети для учнів школи II ступеню з відповідним обладнанням навчального і загального призначення, визначеним у наказах МОН України.

Матеріально – технічна база закладу дозволяє виконувати вимоги програм вивчення предметів навчального плану. Функціонують обладнані мультимедійними комплексами 2 кабінети інформатики.

Забезпечено доступ до мережі Internet за технологією WiFi. До послуг учнів бібліотека з великим фондом підручників та навчальної літератури, читальна зала.

Соціально-побутова інфраструктура передбачає наявність у закладі медичного пункту, харчоблоку, актової зали, спортивної зали, спортивного майданчику.

4. *Якість проведення навчальних занять* забезпечується, насамперед:

1) впровадженням діяльнісного та інтегрованого підходів до організації освітнього процесу;

2) впровадженням інноваційних педагогічних технологій: «Особистісно орієнтоване навчання», «Технологія інтегрованого навчання», «Інформаційно-комунікаційні технології», «Технологія проектного навчання», «Проблемне навчання», «Інтерактивні технології» тощо;

3) активним використанням колективних, групових та індивідуальних форм роботи, спрямованих на формування навичок продуктивної співпраці та спілкування учнів;

4) створенням розвивального та здоров'язбережувального середовища для навчання.

5. *Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).*

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання.

З метою неперервного відстеження результатів навчання, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

У закладі освіти розроблено систему оцінювання, що включає принципи, форми, методи, критерії, процедури та правила оцінювання. Розроблена система ґрунтується на нормативних критеріях та вимогах оцінювання, враховує психофізичні особливості дітей з інтелектуальними порушеннями та ілюструє культуру оцінювання, сформовану закладом освіти.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладі здійснюється відповідно до:

Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX;

наказу МОН № 1093 від 02.08.2024 року «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;

критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку, розроблених відповідно до Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України, Інституту модернізації змісту освіти, Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, спрямованої на виконання завдань Концепції Нової української школи, реформування змісту освіти дітей з особливими освітніми потребами;

критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку, розроблених відповідно до Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України, Інституту модернізації змісту освіти, Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, спрямованої на виконання завдань Концепції «Нова українська школа» та реформування змісту освіти дітей з особливими освітніми потребами;

інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 №496;

наказ МОН № 831 від 01 серпня 2018 р. "Про затвердження Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти" (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 серпня 2018 р. № 945/32397)

Система освіти учнів з порушеннями інтелектуального розвитку забезпечує отримання загальної середньої освіти у відповідності до Закону України «Про освіту». Оцінювання ґрунтується на методологічній переорієнтації освітнього процесу на розвиток особистості кожного учня, гуманного ставлення до нього, на позитивному підході до найменших навчальних успіхів, постійній підтримці прагнень до самостійності, саморозвитку, всебічної допомоги з боку педагогів, батьків для досягнення можливих найвищих результатів навчання. Тому оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку повинно враховувати їхні психофізичні особливості та пізнавальні можливості. Дотримання цих вимог у процесі навчання та відповідне оцінювання рівня навчальних досягнень допоможе кожній дитині з порушеннями інтелектуального розвитку здобути базову середню освіту, набути тих основних компетентностей, які необхідні для сучасного життя.

Компетентність особистості узагальнює в собі як суму набутих завдяки навчанню компетентностей (знань, умінь і навичок, досвіду, цінностей, особистісних якостей), які формуються в учня на основі опанування змісту освіти та внаслідок спеціального корекційного впливу.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослим та однолітками, сприймати інструкції та навчальні завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку.

Життєва компетентність є інтегрованим результатом освітнього процесу учнів із порушеннями інтелектуального розвитку та проведеної з ними корекційно-розвиткової роботи.

Особливостями компетентісного підходу до змісту освіти учнів з різним ступенем порушення інтелектуального розвитку полягають у максимальному урахуванні можливостей їхнього психофізичного розвитку та особливостей опанування ними навчальним матеріалом.

Навчальні досягнення оцінюються за сукупністю критеріїв. Результати оцінювання виражаються в балах від 1 – 9 та в оціночних судженнях. Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які реалізуються за трьома рівнями (початковий, середній, достатній). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 9-бальній шкалі оцінювання. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщені на офіційному сайті закладу.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів НУШ є: формувальне оцінювання, поточне оцінювання та підсумкове оцінювання.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання. Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, встановленим для конкретного навчального предмета/інтегрованого курсу.

Поточне оцінювання є формувальним, тобто це оцінювання “в процесі”, яке дає змогу вчителю/вчительці зрозуміти, як краще підготувати здобувачів освіти до підсумкового оцінювання. Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку і здійснюється періодично на різних етапах навчання. Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими / очікуваними результатами навчання за певний період навчання. Кількість підсумкових робіт,

час їхнього проведення учитель / учителька встановлює самостійно. Підсумкове оцінювання за семестр здійснюється за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель/учителька може запропонувати учнівству:

- 1) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями;
- 2) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють встановити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання.

Оцінка за семестр може бути скоригованою. Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не є обов'язково середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року. Річне оцінювання також може бути скоригованим. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 №496.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень. Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють).

За рішенням педагогічної ради оцінювання результатів навчання учнів, які одночасно здобувають освіту в закладах освіти країни перебування та України, із тих предметів, які вивчаються в закордонній школі та відповідають предметам української типової освітньої програми, здійснюється на підставі результатів, отриманих у закордонній школі.

Навчальні досягнення оцінюються за сукупністю критеріїв, саме тому особливої уваги заслуговує диференціація та характеристика рівнів навчальних досягнень учнів зазначеної категорії, які представлено як інструментарій моніторингу, підтримки і заохочення позитивних змін у знаннях, уміннях, мотиваціях і реальних досягненнях учнів з інтелектуальними порушеннями.

Об'єктами контролю у процесі навчання є: знання, уміння та навички визначені навчальними програмами; навчально-пізнавальні знання та вміння; власне діяльність; емоційно-ціннісні риси особистості, значущі для життєдіяльності в суспільстві.

Здійснення оцінювання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку в процесі навчання визначається такими дидактичними принципами:

- а) систематичності та послідовності, зумовлених необхідністю здійснювати оцінювання та моніторинг впродовж усіх етапів навчання;
- б) всебічності, який передбачає визначення в учнів результативності корекції навчально-пізнавальної діяльності та власне діяльності, рівня очікуваних результатів навчання (опанування знаннями, уміннями та навичками відповідно до навчальних цілей);
- в) диференційованості та індивідуалізації, що зумовлені поліморфністю проявів порушень навчально-пізнавальної діяльності учнів із порушеннями інтелектуального розвитку.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування тощо).

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Перелік модельних навчальних програм

Програми				
Модельна навчальна програма «Формування елементарних математичних уявлень» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти	Гладченко І. В., Дмитрієва Л. В., Піддубцева С. Д., Тороп К. С.	1-4	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Предметно-практичне навчання» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти	Чеботарьова О. В., Обозна Є. О., Надєєва Н. Г., Тороп К. С.	1-4	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Формування навичок читання та письма» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти	Блеч Г. О.	1-4	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Формування навичок читання та письма» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти	Пілатова І. В., Стасюк О. В., Музичук А. В.	1-4	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Розвиток художньо-естетичних навичок» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти	Музичук А. В., Пілатова І. В., Стасюк О. В., Сухіна І. В.	1-4	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Соціально-побутове орієнтування» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти	Чеботарьова О. В., Анохіна О. А., Ляшенко В. В., Тороп К. С.	1-4	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Адаптивна фізична культура» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти	Бобренко І. В.	1-4	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Я досліджую світ» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти	Трикоз С. В., Тороп К. С., Обозна Є. О., Надєєва Н. Г.	1-4	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Українська мова» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ярмола Н. А.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Математика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Прохоренко Л. І., Тороп К. С., Біневич І. В.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Технології (обслуговуюча праця)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Дорошенко Н. М., Тороп К. С., Ярмола Н. А., Терещенко В. В., Швець Н. М.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Технології (квітникарство)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Скакодуб Т. С., Тороп К. С., Василенко Н. А.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Василенко Н. А., Трикоз С. В., Калюкова Ж. С.	5-6	imzo.gov.ua	2022

Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Прибега О. М., Василенко Н. А., Лапін А. В., Різченко А. В.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Трокай Т. М., Лапін А. В., Ляшенко В. В.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Українська мова» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Шепічак О. О.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Українська література» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Остапенко Л. І.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Технології (слюсарна справа)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Біневич І. В.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Технології (столярна справа)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Біневич І. В., Проценко О. С.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Ярмола Н. А., Калюкова Ж. С.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Кликова С. О.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Українська література» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ляшенко В. В.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Косенко Ю. М.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Технології (швейна справа)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Швець Н. М., Тороп К. С., Дорошенко Н. М.	5-6	imzo.gov.ua	2022
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-9 класів для дітей з інтелектуальними труднощами легкого ступеня прояву	Соколова Г. О., Бабяк О. О., Маматова З. Р.	5-9	imzo.gov.ua	2022
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-9 класів для дітей з інтелектуальними труднощами легкого ступеня прояву	Омельченко І. М., Федорович Л. О.	5-9	imzo.gov.ua	2022
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» для 5-9 класів для дітей з інтелектуальними труднощами легкого ступеня прояву	Прохоренко Л. І., Орлов О. В.	5-9	imzo.gov.ua	2022

Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	Хайдарова О. С., Блеч Г. О.	5-9	imzo.gov.ua	2022
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Театральна логоритмика» для 5-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Папета О. В., Іванченко С. В., Гладченко І. В.	5-9	imzo.gov.ua	2022
Навчальні програми з української мови для 5- 10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями	Кравець Н. П., Утвенко Н. О.	5-10	mon.gov.ua	2019
Навчальна програма «Адаптивна фізична культура» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступенів	Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Біла О.М.	5-10	imzo.gov.ua	2020
Програма з корекційно-розвиткового заняття «Альтернативна комунікація» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступенів	Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Абрамович О.М.	5-10	imzo.gov.ua	2020
Навчальна програма «Елементарні математичні уявлення» для дітей 5-10 класів з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступенів	Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Мінняло Т.С.	5-10	imzo.gov.ua	2020
Програма з корекційно-розвиткових занять «Логопедичні заняття» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступенів	Литвин І.М., Черноусова Н.М., Пахар С.О., Загорулько Л.В., Дубенок О.В.	5-10	imzo.gov.ua	2020
Навчальна програма «Мистецтво» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступенів	Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Сікачина Л.М.	5-10	imzo.gov.ua	2020
Навчальна програма «Основи інформатики» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступенів	Литвин І.М., Хронік Т.Є., Томіленко О.В.	5-10	imzo.gov.ua	2020
Навчальна програма «Предметно-практичне навчання» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступенів	Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Шпилька І.І.	5-10	imzo.gov.ua	2020
Навчальна програма «Природознавство» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступенів	Литвин І.М., Хронік Т.Є., Томіленко О.В.	5-10	imzo.gov.ua	2020
Програма з корекційно-розвиткового заняття «Психомоторний та сенсорний розвиток» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступенів	Литвин І.М., Хронік Т.Є., Донець Г.С.	5-10	imzo.gov.ua	2020
Навчальна програма «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступенів	Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Науменко О.В.	5-10	imzo.gov.ua	2020
Навчальна програма «Читання та письмо» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступенів	Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Абрамович О.М.	5-10	imzo.gov.ua	2020

Навчальна програма «Я у світі» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів	Литвин І.М., Хронік Т.Є., Томіленко О.В.	5-10	imzo.gov.ua	2020
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка. Барабанотерапія» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Сухорукова О.В., Василевська Л.Є., Гладченко І.В.	5-10	imzo.gov.ua	2022
Програма з корекційно - розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» (варіативний модуль «Подорож у життя») для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Міненко А. В., М'якушко О. І.	5-10	imzo.gov.ua	2022
Програма з корекційно - розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Остапенко Л. І., Тарновська Л. І., Чеботарьова О. В.	5-10	imzo.gov.ua	2022
Програма з корекційно - розвиткової роботи «Ритміка» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Редько Л. О., Безкоровайна Л. А., Гладченко І. В.	5-10	imzo.gov.ua	2022
Програма з корекційно - розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Бобренко І. В.	5-10	imzo.gov.ua	2022
Програма курсу за вибором «Українська народна вишивка» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Литвин І. М., Турчак Л. В.	5-10	imzo.gov.ua	2023
Програма курсу за вибором «Перші кроки до фінансів» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Острик Г. Г.	5-10	imzo.gov.ua	2023
Програма з корекційно - розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Бондаренко О. Ю., Шипилєва Ю. І., Гаврилова Н. М.	5-10	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Технології (палітурно-офісна справа)» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Подобєд Л. Г.	5-10	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Технології (декоративно-ужиткове мистецтво)» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Гаврюш В.О.	5-10	imzo.gov.ua	2024
Модельна навчальна програма «Історія України» для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Василенко Б. В., Ляшенко В. В.	7-9	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Лопатіна М. В., Прядка І. Є., Шпилєва Ю. І.	7-9	imzo.gov.ua	2023

Навчальні програми з української літератури для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями	Кравець Н.П.	7-10	imzo.gov.ua	2019
Модельна навчальна програма «Українська мова» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Анохіна О. А.	7-10	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Математика» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Біневич І. В., Тороп К. С., Глухова С. В.	7-10	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Фізика і хімія в побуті» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Глухова С. В., Тороп К. С., Біневич І. В.	7-10	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Калюкова Ж. С., Скакодуб Т. С.	7-10	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Географія» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Бондаренко О. Ю., Тороп К. С.	7-10	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Прибега О. М., Василенко Н. А., Різченко А. В.	7-10	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Українська мова» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Гончарова Н. М., Долганюк О. В., Зубрилова О. М., Литвищенко Т. І.	7-10	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Українська література» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Гончарова Н. М., Долганюк О. В., Зубрилова О. М., Литвищенко Т. І.	7-10	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Українська мова» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Поногмаренко Н. В., Тороп К. С., Проценко О. С.	7-10	imzo.gov.ua	2024
Модельна навчальна програма «Технології (швейна справа)» для учнів 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Воробйова Т. Г.	7-10	imzo.gov.ua	2024
Модельна навчальна програма «Технології (квітникарство)» для 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Скакодуб Т. С., Тороп К. С., Калюкова Ж. С.	7-11	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Інформатика» для 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Трокай Т. М., Тороп К. С.	7-11	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Технології (швейна справа)» для учнів 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Швец Н. М., Тороп К. С., Дорошенко Н. М.	7-11	imzo.gov.ua	2024

інтелектуального розвитку				
Модельна навчальна програма «Технології (обслуговуюча праця)» для учнів 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Швець Н. М., Тороп К. С., Дорошенко Н. М.	7-11	imzo.gov.ua	2024
Модельна навчальна програма «Технології (столярна справа)» для учнів 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Біневич І.В., Тороп К. С., Дорошенко Н. М.	7-11	imzo.gov.ua	2024
Навчальна програма «Трудове навчання (підготовка молодшого обслуговуючого персоналу)» для 8-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Сабаліс О.В.	8-10	imzo.gov.ua	2023
Навчальна програма «Трудове навчання (палітурно-офісна справа)» для 8-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Подобєд Л.Г.	8-10	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Технології (швейна справа)» для учнів 8-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Воробйова Т. Г.	8-10		2024
Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність» для 9-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Біневич І. В., Тороп К. С.	9-10	imzo.gov.ua	2023
Модельна навчальна програма «Правознавство» для 10 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Василенко Б. В., Анохіна О. А.	10	mon.gov.ua	2023